

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 — kr.
Félévre 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**.
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**.
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**.

Hirdetési díj:

Egy házasos petit sorért 5 kr. Nagybbs. (széles) a "Hírek" és "Hírtudós" címűk szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beutalásért 30 kr.

Drágaság.

Debreczen, szept. 16.

(ot.) Nem most merült fel, tart már hetek óta, sőt hónapokkal lehet mérni az időt, mióta a liszt, a mindennapi kenyér éltetadó lisztjének, a minden emberi értékek alapjának ára több mint 50 % - kal felemelkedett s azóta folyton alig egy-két krajczárnyi árhullámmal egyenlő magasságban áll. Ezenkívül a marhahús árát a mészárosok még pünkösdkor fel emelték, sertésvásár nincs, a sertéshus árának leszállásáról tehát még csak álmodni sem lehet már — igen régóta: a drágaság tehát nem mai keletű.

Hogy mégis ma szólunk hozzá csak, oka egyszerűen az, hogy a városi tanácsnak az a tagja, aki ezeket az ügyeket előadja, a mai napig szabadságon volt s így hiába kopogtattunk volna ajtaján, most azonban kötelességünk az alábbi Isten hozott-al járulni elébe K ö r n e r Adolfnak.

Emlékezhetik reá mindenki, milyen műfelháborodás tört ki, mikor több mint két teljes hónappal ezelőtt e sorok írója a megszokottnál talán valamivel élesebb, de a jogos várakozásból folyó hangulatot teljes mértékben kifejező cikkben megkérdezte a tanácsnok urat, hogy mi lesz már a hus árával? Akkor a feleletet elűtötték egy jelentéssel,

amelyre az adhoc bizottság kimondta, hogy annak alapján még egy próbaválgást fognak tartani. Miért, miért nem, idő nem volt-e rá, vagy egyéb okból — nem kutatjuk, elég az hozzá, hogy ez a második próba a tanácsnok ur szabadság idejének megkezdéséig s így természetesen egyúttal a mai napig sem történt meg s mi pünkösdk óta nyögjük a drága husárakat s nyögünk igen sok mindenféle más drágaságot.

Mert nem tudjuk, van-e tudomása arról a tanácsnok urnak, hogy a hussal együtt minden más cikk a liszthez hasonló ár emelkedést szenvedett arra a hirre, hogy az egész világ buzatermése az összes tavalyi készletekkel együtt több mint 25 millió métermázsával kevesebb, mint a mennyit a mindenestre kisebb számu földnépe a mult évben elfogyasztott? Ha nincs, kérdezze meg a vásárfelügyelőséget, az nek i talán ad hivatalból is felvilágosítást, amit mi szegény újságírók, akik c s a k a közön-ség érdekét szolgáljuk egy könnyen meg nem kaphatunk.

Mert — tessék elhinni — ez is így van. Azt gondolná az ember, hogy egy nagy városnak, mint a milyen Debreczen, a vásárfelügyelősége kézzel, láb-bal igyekszik azon, hogy a termelőkkel szemben a fogyasztók érdekeit az árak minél gyorsabb, közvetlenebb és pontos-

sabb közzétételével szolgálja, minálunk azonban az újságok hiába küldenek érte, aranyért sem tudják megkapni, Mi leg-alább így vagyunk vele. Heteken át tartott a szekatura, hogy elküldtük kijavítás végett az árlapot a felügyelőséghez és még másnap sem kaptuk meg, azzal a megokolással utasítván el a hivatali személyzet, hogy nek i arra nincs ideje! Kérjük, mire való akkor az egész intézmény? Ajánljuk a sürgős megoldásra váró feladatok között ezt is a tanácsnok ur szives figyelmébe.

De ajánlunk egyebet is. Azt nevezetesen, hogy egyrésztől igyekezzék egy kissé gyorsabb tempóban a huskérdés megoldására, mint azt eddig tenni jónak látta s ajánljuk, hogy gondoskodjék némileg a szegény nép jóvoltáról a forgalomnak az élelmi piaczkon elénkítése által, mert ma ott vagyunk, hogy a nagykereskedők összevásárolnak mindent s valóságos kartell kötnék az árak felszökkenésére úgy hogy Budapesten alig vannak drágább árak igen sck élelmi cikkben már ma is, mint nálunk Debreczenben s ha így haladunk, mi lesz a telen?!

De a fentiekén kívül még a piaczkoknak orvos-rendőri vizsgálatára is legyen szabad felhívunk a tanácsnok ur figyelmét. Mert hiszen — reméljük — azt sem ő, sem pedig a t. főorvos

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

NÓTA EGY NÓTÁRÓL.

Hallottam egy rövid nótát
Valamikor régen:
Pásztorfiu dudolta az
Alföldi térségen.

Tiz szó sem volt tán az egész?
Mégis, mégis benne
Szerelemnek, boldogságnak
Büvös dala zenge.

Édes volt, mint szellőbugás
Hajnalhasadtával;
Busongó, mint száraz ágon
Őszszel a madárdal.

Messziről egy barna kis lány
Hallgatott reája,
Mint megült a gerle madár
A párja dalára . . .

S a mikor a pásztorfiu
Ehhalgatott végre:
Oda röpített, odafutott
Dobogó kebiére.

Megköszönte a mnzsikát
Egy pár édes szóval.

Ezer annyi öleléssel,
Ezer annyi csókkal.

Azóta ha estvelenki
Kinn járok a rónán,
S elmerengve álmodozom
Rólad édes rózsám.

Feltámad a régi emlék
Epedő szívemben
S lehetetlen, hogy azt a dalt
Elűlről ne kezdjem.

Ifj. Szilva István.

A tartalékos hadnagyné.*

Irta: Geszti Sándor.

I.

Eppen tizenkét órát mutat a Müller Salamon aranyórája, midőn párisi fényzessel henczegő kioszkja előtt, a kis piacz téren. li-hegve pihegve, mint a menyekből megszökött angyal suhan tova egy libegő tünemény. Picziny kacójában reszke a fentartott napernyő, míg a másikkal subogó selyem szoknyácskáját fogja rendületlen csomóra, hogy egy pillanatra se akadályozza sietős útjában.

Én is utána nézek, Salamon is; én a vakító fehérségű alsó szoknyácska kilátszó fodraiból tanulmányoztam, hogy melyik társadalmi osztály szühetette e remeket. Hogy Sa-

* A N a g y v á r a d szept. 12-ik számából.

lamon mit gondolt nem tudom, csak annyit láttam, hogy jól esett husos szemének e pillanatnyi kéjelgés.

Mint üldözött őzecke iramlík tovább a tünemény a Szent László tért környező izzó kőburkolaton. Pihegő keble gyors hullámai s a szeméből sugárzó szokatlan fény világosan elárulja, hogy a lelkében dúló forradalom és a bizonytalanság kínzó érzete viszi őt nem tudja hova.

Míntha keresne valakit szemével, pedig mily bizonytalan a tekintete.

A kert utca sarkán egyszerre, minden átmenet nélkül megállanak a picziny lábak s lassabb ütemben piheg a kebel.

Picziny zsebkendőjével törülgetve kipirult arcocskáját s mintha hallgatózna valami távoli hangra.

Ah igen ők azok, a harsogó trombitaszó mellett, a gyakorlatokról hazatérő honvédek, ők csinálják ezt a rejtendő porfelleget mely már a Szent László térre ért ki.

Félre állva a hatalmas porfelleget utjából, várakozó állásba helyezkedve türelmetlenül várja a csapatot.

Ah végre előbukkan a kövér, kurtanyaku ezredes. De nini a kis hamis, nemhogy az ezredére ügyelné, hogy a piaczon keresztül — hol annyi kofaszem kéjeleg csinos honvédek — büszkén lepest tartson ezrede, hát biz ő kigyelme ott felejtette szemét a délibábos keblü Ofelián.

Oh nem törődik ő most ezredessel, generálissal, akit ő keres, az csak egy egyszerű

ur sem hiszi, hogy e tekintetben a mai szolgálat kielégítő?! Ez pedig a mai drágaság mellett különös mértékben figyelmet érdemlő körülmény.

Nagyon fontos dolgok ezek. 16% községi adót fizetünk már az idén, épen a tisztviselő urak javadalmának emelése okából. Viszonzásul elvárhatunk legalább annyit, hogy a hatóság gondoskodjék róla, hogy ne kelljen a párnánkat eladnunk, hogy meg tudjuk — ha akarjuk — fizetni.

BELFÖLD.

Horvát képviselők Ausztriában. Lajbachból táviratozzák: Az ó-szlóven kongresszus, amelyre Ausztria szlovén lakossága tartományai, valamint Horvát és Szlavonország szlovénjei ezerhatszáz képviselőt küldöttek ki, helyeselte a délszláv Reichsrath-klub programját. A kongresszuson elhatározták még, hogy követelik a szlovének teljes egyenjogúságát a hivatalokban, az iskolákban és a közigazgatásban. Horvátország részéről jelen voltak: Rukavina báró, a horvát tartománygyűlési ellenzéki klub elnöke, azután Sztarcevic és Potocnyák képviselők.

Vesztett esata.

Debreczen, szept. 16.

— Kedves barátom, ne félj semmit, — így szólhatott a német császár királyunkhoz midőn Koestl visszahajtottak kocsin Tatára — megyünk, segítségül küldök neked néhány hadvezért, mert a csapataid kitűnnek.

Nem mondta ugyan ezt II. Vilmos, de gondolta. Királyunknak pedig eszébe jutottak a rég mult idők és a csehországi csatamezők. Hasonló vezérei, mint a tatai gyakorlatoknál, már sokszor voltak az osztrák hadseregnek és sem a hagyományos szellem, sem a német nyelv nem vitte győzelemre őket.

Reméljük, ez lesz Lohkovitz herczegnek egyetlen diadala az életben, mert kívánjuk

hogy a hármás békeszövetség az emberi kor legvégső határáig lehetővé tegye II. Vilmos császárnak Európa békéjét fentartani és monarchiánkat a tataihoz hasonló esatáktól komoly háboruban megóvni.

Nagyon érthető, hogy roszkedvűek voltak a király és szövetséges társa, ki nyilván jobbnak vélte az osztrák-magyar hadsereg képzettségét s többször kedvetlenül legyintett kezével vezérkari főnökének, Hahnke generálisnak. Ideges természete nem tudta eltűrni a tapasztalt hibákat. De királyunk sem bírta elviselni a zavart, az összevissza való futkóást mikor az egyik fel a saját esapatait lőtte, a pánikot és a szégyent, mely hadseregét éppen akkor érte, midőn hetek óta készül a nagy produkcióra a német császár és a porosz generálisok, Obrucsev, az orosz vezérkar főnöke és az összes hatalmak katonai attaszéinek jelenlétében.

Megesik ilyesmi a háboruban, hadgyakorlatoknál is megtörténik néha, de hogy éppen rajtunk szokott megcsúszni és éppen most, valóban nagyon bosszantó.

A köszönet nem fog elmaradni, a csapatok dicsérete sem, de kíváncsiak lehetünk a novemberi előléptetésre s valószínű, hogy a tábornokok sorában nagy előléptetés fogja meg örvendeztetni a törzstiszteket.

A képviselőház munkarendje.

— Budapesti levél. —

szept. 15.

A képviselőháznak csak néhány tagja van Budapesten, azok csak, akiket valamely foglalkozásuk ideköt. Üresnek a pártklubok s nincs vendég azoknál a hűtelbeli asztaloknál, a melyeknél a honatyák pohár mellett szokták csinálni a politikát. E hét végén azonban tömegesen megérkeznek a képviselők, hogy részt vegyenek a császár-fogadás ünnepségein s a 20-iki udvari estén. Azok a képviselők, a kik itt tartózkodnak, ha mégis találkozhatnak a klubokban, többnyire azzal a kérdéssel foglalkoznak: mi lesz az újból összeülő Ház munkarendje?

E kérdésben teljes a tájékozatlanság. Ugy látszik, a kormány egyetlen javaslatot sem tud tárgyalásra készen a Ház elé terjeszteni, a melynek illyformán csak formális ülései lesznek addig, a míg a bécsi helyzet megtszultul és a kiegyezési provizóriumra vonatkozó javaslatokat a kormány benyújtja. Ezeket a formális üléseket csak az interpellációk fogják tartítani s talán tüzesse is tenni. A mi értesüléseink szerint, a következő interpellációkra készülnek az ellenzéki pártok:

1. Az osztrák helyzetről eselleg több interpelláló kér felvilágosítást s a választól függ, vajjon a függetlenségi pártnak keményebb emberei kötelezőnek fogják-e tartani magukra nevezve a júliusban kötött kompromisszumot? Az egyik résznek az a fejfogása — s erről Biharban és Szabolcsban már szó is volt — hogy a kiegyezési provizórium javaslatainak előterjesztése dolgában az osztrák kormány akciója már most sem felel meg az alkotmányosság követeléseinek s így az az elvi föltétel, a mely mellett az ellenzék szeptember — decemberi akciójának korlátozására elkötelezte magát, megszüntnek tekintendő s az ellenzék visszanyerte működésének szabad ságát. Ez irányban a függetlenségi párt újabb tagjai közt levél-váltás is történt. Viszont aonban vannak függetlenségi politikusok, a kik azt tartják, hogy a provizóriumos javaslatok benyújtásáig állani kell a kötést szilárdul, nehogy a kompromisszum bontás alkalmat adjon a kormánynak a parlamenttel szemben valamely hatalmi tényre s a kiegyezési ügyben az alkotmányos alap elhagyására. A nézetek tehát eltérők a tisztázásra várnak. E hónap 25. vagy 26. napján partértekezlet tartanak, s ezen, azt hiszik, egyöntetű megálapodásra jutnak. Kétségtelen azonban, hogy az interpellációk nem maradnak el. Hogy a nemzeti párt és a néppárt részéről adnak-e be interpellációkat, erről nincs értesülésünk.

2. Az inségnél azt a kérdést fogják a kormányhoz intézni, mivel és mily mértékben fog segíteni különösen a legkisebb gazdákon, a kiknek nagy szükségük van a vetőmagra? Vajjon meg fog-e ez segíts felelni ama segíts mértékének, a melyben a kormány a bankokat és kereskedelmi vállalatokat részesítette? Es vajjon az adó-reform javaslatainak parlamenti tárgyalására elérkezettnek látja-e az időt?

3. A flumei kérdéstről alkalmasint a nem-

kis hadnagyocska, csak amolyan tartalékos, ezt igyekszik ő kihalászni a sok egyenruhás alak közül, ezt, aki nemcsak a királynak, hanem ő neki is esküdött alattvalója.

Három hónapos kis menyecske még csak a gyermek s nem lelkesedés az államtól, porban, melegben, hegyen-völgyön keresztül kergetni egy három hónapos ferjét, kit ez a kis feleség meg a fuvallomtól is felt.

De ez még csak hagyjan, hanem az a másik felelem, a mi a szívben vergődik mely gyermekes kepelődéssel izgatja a kis bohót.

Oh az, az riasztotta őt ki kis pihe három hónapos feszkéből s hozta a kis ura után, a ki oly hamar elfelejtkezett talán esküjéről.

De mit eskü! Hanem arról a picziny ajkáról kapott mézbe és tűzbe mártott örjítő csókokról.

Arról a gyöngye karok fojtogató végnélküli öleléséről. Oh de mit fecsegek össze-viszsa; hátha nem is hibáz az a szegény hadnagyocska...

Az a kis reszkető galamb ott az utca sarkon pedig nem farad ki, az előtte elmasírozó századokat megvigyázni, egy pillanatra sem vezi le szemét a poros kifaradt hadfiakról. Itt is egy tartalékos hadnagy, hisz megismerni azt a járásáról is, ott a másik, csak az övé, az a szöke bajszu kis legényke, olyan gyermek arccal, csak az nincs köztük.

De ah ni, egy újabb század élén, most lép ki egy csinos hadnagyocska a kert-utca háziorai közzül, mint egy hős tábornok kifestített mellél lépked a három hónapos kis kö-

lyök férj. Mily büszke a lelkem. Mintha ott nevelkedett volna a kaszárnya reglamás létkörében s nem most bocsátotta volna el hazulról egy gyöngéd kis gyermek hitves, kinek eső tekintetében is több a parancsolat, mily bármely napiparancsban...

Nezzetek, nezzetek! Hogy elpirosodik egyszerre a vitéz; tisztelgésre emelve kardját kövé meredt tekintete ott marad azon a szobron, mely esdve emeli ölelésre karjait ott az utca sarkon.

Az a közönséges baka, melynek lelkét nagy, gyöngéd érzelmek fuvalma ritkán ölegeti, még azok szívén is mintha valami kedves melegség villámlott volna át e kedves jelenetre, oly jól esett szívőknek e kis idill. És lám csak a kegyetlen fejelemnek nincs szíve.

Mert mi volna most természetesebb, mint hüvelybe csapni a kegyetlen acélt, ott hagyni papot, csapot és századot és a közze a két ölelésre tárt karok közé temetkezni.

De a mi a király jussa, az a királyé, őt sem lehet megtrövidíteni. A vitéz ur egyet rázva üstökén, tovább lépked százada élén.

Látatok-e már hadvezért, ki vont karddal vezető katonáit és aram bocsá, szemében fájó könyek homályosítják el a terrénomot. Most láthatnátok, ha hősünk szeméibe tekintetek.

De a kis bohó, az az ennyivaló jószág mintha hallott volna már valamit a katonafejelemről; jól tudja, hogy az ő kis urának ott muszáj most masírozni, be egész a kaszárnyába. S ha csak az a kis ezredes azt

komandirozza: Oszolj! van vége a gyakorlatnak.

Most már nyugodtan, mint kinek lelke visszazöngött a kerékvágásba, mintha neki is előret parancsolt volna az a kis ezredes, egyenest az elvonuló csapattal egy irányban követi a kis urát, biz talán a kaszárnyaig.

Hej ha most látná valaki abból a kis mezővárosból, hogy megszólana, hogy ni a kis lilium, hogy jár a katonát után.

Hop! az eleje az ezrednek éppen most kanyarodott be a kaszárnya kapuján. Ő kis picziny lábauskával megelözve meg a kis ezredest is, már ott áll a barátok temploma előtt s várva várja, mikor bent a kaszárnya udvarán azt komandirozza a kis ezredes, hogy: Oszolj!

II.
Este a »Széchenyi« kerthelyiségében vacsorázva, hallgatom egy mellettem ülő nyugalmazott száncsosz avult Bach-korszakbeli viczeit, midőn ez az állam által elnyűtt agglégény erősen rálep ujonnan vásárolt 9 frtos sárgaczipómre.

Eppen viszonválaszolni akarok, e szemfényénél jobban őrzött jószágomra ettett serlemér, miért kar karba ott lejt el előttem a vitéz hadnagyocska szépséges kis feleségével.

Megnézem jobban ezt a szöke fut, mennyire ósmerős az arca, ni talán csak nem az a vásott Józsi gyerek kit tarisznyás diák koromban öt pengő forintokért oktattam a diák szóra? De biz a' egészen ő a betörő. Ni hogy lefözött. Mily hamar rátért a becsületos

zeti párt is kormányzó kiegészítését hallgatni ez

4. Már inkompatibil kálataira kik a függetlenségi

5. A k ügyét talán hozzák.

6. A s terpellációb rint a népp mányhiz.

7. Erd s kiváltképp mit akar a törvényjavas

rendház is elfogadott ré tendő? Mi a javaslatot ne akkor sem, k

kozlatni.

Az első alig-alig fog törvényjavas tudományos

beküldésél terjesztett el jaib in fogla

közvetítési tésüket e tá elnapolása e törvényjavas

dó ülésben r lesz tüzhel.

Ezen a emítettük, e előkészített szik a Ház alá lehetne

Az on Badeni gróf kezett, türel ha Badeni r szani, ne h erére. Ez a

ből szép d azért az cse

emberek ut kcsernyék tenyészek.

Na má együtt fogsz kopott le ke teddel a ten megyek aho

Egy pi előtt és mag bemutatkozó

Ejféli menyecske f el ez a rosa mily holdog kinek ily ro

Oh lel dik a szava melyben e előtt mindé legénynek a szerencsétle meg, hogy t

Ily ke mely oly jó mai numeru

Ebből az egész tra

Valam lékosai közü nek, hogy jó sem józauod

othonat.

zeti párt is nyújt be interpellációt s ebben a kormányzó szék be nem töltésének hibája fog kicsúcsosodni. A függetlenségi párt sem fog hallgatni ez ügyben.

4. Márczius 15-ének megünnepléséről, az inkompatibilitási törvény revíziójának előmunkálataira kiküldött bizottság munkáltságáról a függetlenségi párt fog interpellálni.

5. A katolikus autonómiai választások ügyét talán kormányparti részről is szóba hozzák.

6. A szerb kongresszus dolgát több interpellációban fogják szelölgetni. Hir szerint a néppárt is kérdéseket intéz a kormányhoz.

7. Érdekesnek ígérkezik a Deschán ügyről s kiváltképp arról benyújtandó interpelláció; mit akar a kormány tenni a kuriai bíráskodás törvényjavaslatával; amelyet módosításokkal a förendház is elfogadott s a melynek közösen elfogadott része országos határozatnak tekintendő? Mi az oka annak, hogy a kormány e javaslatot nem tüzeti újból tárgyalás alá, még akkor sem, amikor a házat nem tudja foglalkoztatni.

Az első és egyetlen tárgy, amely azonban alig-alig foglalkoztatja majd a Házat, az a törvényjavaslat lesz, melyet a nyomdátérmekek tudományos célra szolgáló köteles példányainak beküldéséről a vallás és közoktatási miniszter terjesztett elő. A nyári obstrukció utolsó napjaiban foglalkoztak a törvényjavaslatról a Ház közoktatási és igazságügyi bizottságai s jelentéseiket a tárgyanál közvetlenül az ülések elnapolása előtt be is nyújtották. Ugy, hogy a törvényjavaslat már az e hónap 27-én tartandó ülésben minden nehézség nélkül napirendre lesz tűzhető.

Ezen a törvényjavaslaton kívül, mint elül említettük, egyetlen egy oly — bizottsági uton előkészített — kormány előterjesztés sem fekszik a Ház előtt, melyet plenumban tárgyalás alá lehetne venni.

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. A csehek, a kikre Badeni gróf a németek megfélemezésére szövetséget, türelmetlenkednek. Azt mondják, hogy ha Badeni nem akarja az ő kegyüket eljátszani, ne habozzék és térjen át a tettek terére. Ez annyit jelent, hogy cseh szempontból szép dolog ugyan a nyelvredelet, de azért az csak írott malaszt mindaddig, míg

végre nem hajtják. Végrehajtani a nyelvredeletet — ime: ezt akarják most a csehek és hivatalos lapjukban, a prágai »Narodny Liszt«-ben tudatják a miniszterelnökükkel, hogy csak akkor támogatják, ha ezt a kíván-ságukat teljesíti. Teljesíteni fogja-e Badeni az iránt semmi kétség. Mert ő most már nem fél. Megtalálta módját amaz, miképpen kell és fogja a németek obstrukcióját lehetetlenné tenni. És ez a mód igazán páratlan a maga nemében. Nem nyúl majd a házszabályokhoz, nehogy valaki rekacionáriusnak és imparlamentárisnak mondja. De tesz egyebet, a mi rosszabb a Házszabályok revíziójánál. Fölüti a büntető-törvénykönyvet és érvényt szerez a 76. §-nak. E szerint súlyos büntetés éri azt, aki a kormány által összehívott tanácskozásnak a menetét és zavartalan lefolyását akadályozza. Minthogy a parlamentet a kormány hívja össze tanácskozásra és obstrukció erőszakos megakadályozása a tanácskozasoknak, így mondja azt Badeni, az obstrukció képviselőket — sok bizató jel van rá — Ausztriában nemsokára be fogják csukni. És mindez a parlamentarizmus nevében fog történni.

Szerbia. Jó operettszerző kedélyesebb per-zeket nem szerezhet a közönségnek mint őt a kis Szerbia szerez Európá népének. Kezddött a »heccz«: Milán és Natália zsörtölődéseivel, majd az elvalással folytatták s azután jött végtelen s rozta azoknak a napvilágra került szegyeteljes állapotoknak, melyek lassankint megérlelik azt a gondolatot, hogy Szerbia megérdemli a gyámság alá való helyzetet. Nem ujság, hogy Szerbia hitele teljesen kimerült, államkasszája üres s mégis mutatni akar. Katonái a bakkancsot csak hirtől ismerik, a minap kaptak oly fegyvereket, francia földről a mit francziák nem tudtak használni, Hanem azért Szerbia megis tényez a Balkánon és sok bajt csinál a szomszédos államoknak. Most, — mint egy belgrádi távirat jelenti — a tartalékosokat 8 napi fegyvergyakorlatra behívták. Ez is operett. Mert kiderült, hogy nyolcz napig sem tudták elemezni a katonákat s csupán egyes kisebb csapatok fogtak a szerbeknek egy kissé parádézni. Másik hírünk, mely szintén szerb állapotokról szól, már tragédiát jelent. Az ellenzéki lapokban nap nap után jelennek meg a cikkek melyek a szerb igazságszolgáltatás hallatlan korrupciójáról számol ke. Eseteket sorolnak fel, mikor a bírák maguk béreltek fel hamis tanukat s azokkal jó pénzért olyan vallomást tettek, amilyen szükséges volt. De a jeles bírák nem irtóznak még a sikkasztástól sem s a kompromitáló ügyiratokat pénzért el is tüntetik. Annyi bizonyos, hogy az európai békenek Szerbia örülhet legjobban. Egy nagy Balkánháború ezt a kis operettek és tragédiák végtelen láncaiból összerakott országot törli el elő-zór Európa térképéről.

N e m r e g i b e n p e d i g e g y szerb könyv jelent meg a könyvpiacra. — Statisztikai adatokat tartalmazott és hivatalos kiadványképen szerepelt. Feltárta Szerbia sanyaru helyzetét és nem egy panaszos szót ejtett e közben. Nemi pikáns izt adott neki egy fejezet, mely Ausztria-Magyarországot dorongolja le és azt mondja róla, hogy önkényes és jogosulatlan intézkedéseivel sokat ártott a szerb disznókereskedésnek. Ez a csipős fejezet magára vonta a közös külügyminiszterium figyelmét annyira, hogy hivatalos átiratban kért miatta magyarázatot a szerb kormánytól. A magyarázat meg van, ország-világ olvashatja, ha ért a szerbek nyelven. Mert a szerb hivatalos lap mai száma hoz egy bünbánó cikkeskét, melyben Sándor király kabinetje visszaszítja a hivatalos statisztikus kirohanását és azt mondja róla, hogy a hamis adatok a könyv írójának hanyagsága miatt kerültek nyilvánosságra, hivatalos czéger alatt. — Ez a magyarázat természetesen kielégíthet mindenkit.

Színház.

A közönség és a bérlet. Debreczenben hagyományos szokás az hogy a régi bérlet jogait egy-egy páholy, vagy támlásszék

bérletnél mindaddig épségben tartják, míg az jogáról maga le nem mond. Tudjuk méltányolni és elismerjük a megérdemelt elsőbbségi jogot olyan bérletkés, akik évről-évre rendszeresen megváltják régi helyeiket, vagy ha előre nem látott esemény, talán családi gyász miatt egy évre nem bérelnek. De az már nemcsak abnormis, hanem neveltséges helyzet, ha egy-egy bérlet ragaszkodik jogához, éveken át nem jár színházba s csak az ő beleegyezésével adható ki a páholy vagy támlásszék másoknak. Azzal azonban, hogy kiadták, jogát el nem veszti s az új évadban első sorban ismét csak ő rendelkezhetik színházi páholya vagy támlásszékével. A nagy közönség pedig, amely szívesen váltana magának bérletet, nem bír az ilyen jogok miatt páholyhoz, vagy támlásszékhez jutni. Debreczen erős fejlődésben van, hivatala: rohamosan szaporodnak, az ideköltözött intelligens családok száma nő, s ezek közül szép számmal akadnak olyanok, akik páholy és támlásszék bérlete helyett elutasítással találkoznak. Méltányoljuk felháborodásokat az ilyen abnormis állapotok felett s a nyilvánosság terére szánt panaszkodást szívesen vetjük fel, mert mi is régi idő óta sürgetjük a modernbb, életre valóbb rendszert, amely megvédelmez rendszeres bérlettel szemben elsőbbségi jogokat de eltörli azt és szabad tért nyújt másoknak ha a bérletet 2 éven keresztül nem a jogal bíró veszi igénybe. A színházi bizottság közönségünk érdekében hálás munkát végezne, ha a bérleti jogokat szabályozná.

A debreczeni színház évadra bérelni még ma lehetett a színházi irodában s azután a jövő héten hétfőig szünetel az előjegyzés. Hétfőtől kezdve azonban e hó végéig nyitva a színházi iroda, ahol előbb Komjáthy igazgató, azontut Aranyossy József színházi pénztáros veszik fel a bérletjelentkezéseket. Az első hét műsorában foglalt előadásokra helyek a jövő hét szerdájától kezdve a színházi pénztárnál előjegyezhetőek.

A pénteki előadások. Eddig az volt a szokás, hogy a pénteki előadásokat leszállított helyekkel, népelőadásnak tartották meg. — Ezen a rendszeren Komjáthy igazgató most változtatni kíván. Az a törekvése, hogy a pénteki népelőadások helyett, a péntek estét premiór estékké tegye s hogy ezeken a páholybérlethez nem jutott közönségnek alkalmat nyújtson páholyváltásra. Ezzel nem csupán a bérlethez nem jutott közönségen segít, hanem egyuttal érdekesebbé téve a péntek estét, külön premiór közönséget szoktat a színházba. Komjáthy, hogy e tervét megvalósíthassa, kérvényt terjeszt a színházbizottság elé.

Hírek a színházról. A Máramaros-Szigeten működő debreczeni színházról előadásait most a jutalomjátékok is érdekessé teszik. — A jövő héten kedden Serfőzy Zsenni jutalmára »A paradicsom« című operettet adják. Ma Tanay Frigyes jutalomjátékát tartják, amikor is a »Kaméliás hölgy« színmű kerül előadásra. Szombaton F. Kállay Lujza jutalomelőadásul »Brigitta« cz. operettet adják. Szeptember 20-án és 21-én, az utolsó két előadáson vendége lesz a színházulnak Tapolczay Dezső, aki a Durand és Durand és az Arthur ka'landjaiban lép fel.

A Debreczeni színházról. Máramaros-Szigeten marad egészen e hó 23-ig, jól lehet ez Komjáthy Jánosnak nagy áldozatába kerül. Egyet azonban, a máramaros szigeti közönség rokonszenvét biztosítja magának s a város közönségének elismerésével találkozik, hogy a rossz időny dacára sem hagyta el előbb Szigetet. A társulat operett személyzete azonban szeptember 22-én Nyiregyháza jászok. Az előadások itt szeptember végéig tartanak s a társulat október elsején tér vissza Debreczebe.

Az első előadás. A debreczeni évadot Gecey István »Gyimesi vadvirág« című népszínműhöz egészen új díszleteket festetett és egészen új jelmezeket készített az igazgató. A népszínmű főbb szerepeit F. Kállay Lujza Serfőzy Zsenni, Follinu-zné, Locsarekné, Komjáthy, Szathmáry Árpád, Békessy, Sziklay Tanay és Rubos ját-szák.

emberek útjára és én még mindig, a már keserűs arany szabadság peneszedő élvezetenyészek.

Na már öreg busuló társam, ki velem együtt fogsz beszámolni hónapok szobában elköpött lekeddel a teremőnek s rozoga testteddel a temető csösznek: én biz itt hagylak, megyek ahoz a másik asztalhoz.

Egy pillanat, már ott állok a boldog pár előtt és magam kellő eleganciával meghajtvá bemutatkozom.

Éjfélit két óráig hallgattam aztán a kis menyecske fecsegő kis ajkáról hogy hagyta őt el ez a rossz flu három hónap után, hogy mily boldogtalan egy szegény szalmaözvegy, kinek ily rossz férje van.

Oh lelkecském, hat még mindég kételkedik a szavamban, Nem! Nem! itt a levél, melyben értesítenek, hogy mióta hazulról eljött mindég dorbézól lehuza a jeggyűrűjét legénynek adja ki magát. Oh hallgasson, maga szerencsétlenné tett egy nőt és nem érdemli meg, hogy tovább egy pillanatig is szeressem.

Ily kedves czivakodással telt az este; mely oly jól esett egy kanavász lelkű korcsmai numerusnak mint én.

Ebből a csetepatéből tudtam meg aztán az egész tragédiát.

Valamelyik gonosz csont az ezred tartalékosai közül küldött levelet a kismenyecske nek, hogy jöjjön mielőbb mert a férje még ki sem józauodott, mióta elhagyta boldog családi otthonát.

TARKA-ÉLET.

A közönséghez.

Tisztelt közönség, óh vegyek meg
Minel többen kis könyvemet,
Nem fogja többé senki látni,
Se hallani jó kedvetem.
Hajh, hattyudal lesz vig kóteikém,
Amelynek ára oly potom!
Hiszen hallották is talán már:
Nemsoká — megházasodom.

Sebestyén diák.

Mindenfelé sztrájk.

A haziasszony türelmetlenkedik. Nyolczat ütött az óra és a cseléd a háromszori cse-
getés dacára sem jelent meg. Rettenetes dolog
ezekkel a cselédekkel, napról napra hanyagab-
bak lesznek. Bizonyosan künn áll a pitvarban
a hol más cselédekkel az asszonyokat szapul-
ja. Két hétnél tovább egyetlen cseléd sem tudja
magát megbecsülni.

Végre megjelent a cseléd.

Asszony: (rátamad): No Fáni,
maga hol kószál? Nyolcz az óra s a kony-
hában még nincsen tűz. Nem tudja, hogy
az ur félnyolcz órára várja a reggelit.

Fáni: Hogyne tudnám.

Asszony: Nos hát?

Fáni: Ma nincsen reggeli!

Asszony: Hogy, hogy?

Fáni: A pékek sztrájkolnak.

Asszony: Hat akkor csak forral-
ja fel hamar a tejet.

Fáni: Tej sincsen. A tejes asszonyok
is sztrájkolnak. Sőt talán a tehének is. Min-
denki sztrájkol, csak az ökrök nem.

Asszony: Hallja maga Fáni
előttem ne beszéljen ilyen hangon, az nekem
kellemetlen.

Fáni: Nekem is ép azért, hogy ne
legyünk egymásnak kellemetlenek én is sztrájk-
kolni fogok.

Asszony: Csak nem akar bennün-
ket minden ok nélkül elhagyni?

Fáni: De igenis.

Asszony: Az istenért, mit tevő
legyek én akkor?

Fáni: Az nem az én gondom. Mi cse-
lédek szintén elhatároztuk a sztrájkot. Ha az
egész világ sztrájkol, miért ne tennők mi is.
Mindenekelőtt husz órai munkaszünetet köve-
telünk naponként. Vasárnapon természetesen
semmit sem dolgozunk, úgy mint más becsü-
letes munkások. Ez úgy is törvény. Vasárnap
előtt és vasárnap után pedig egy pihenőnapot
kivánunk, az előkészítés és a nyugalom szem-
pontjából. Végre jobb kosztot, és nem azt a
kötlyaleket, mit az urak esznek. A nagy gyer-
mekáldástól is megmentessék a ház.

Asszony: Ugyan Fáni, de csaknem meg
el mindjárt?

Fáni: Jellemtelen lennék, ha cserben
hagynám társnőimet. A kőművesek, asztalosok,
kelnerék, kőfaragók, téglavetők, pékek és te-
jes asszonyok mögött mi sem maradhatunk el
s eléggé balek népek tartjuk a kocszmá-
rosokat, hogy azok is nem sztrájkolnak. Megvár-
juk, míg jogos követelményeink meghallgatásra
találnak.

Asszony: De gondolja meg Fáni, hát ha
maga is azon szerencsétlen helyzetbe jut, hogy
haziasszony lesz!

Fáni: Akkor is sztrájkolni fogok. Isten
önnel!

Az ur (belépve): Nos Aranka, még nem
reggeliztünk, már el kell mennem!

Asszony (jajgatva): Ma nincs reggeli!
A zsemlyék sztrájkolnak, a tehének sztrájk-
kolnak!

Az ur: No akkor mondja a cselédnek, hogy
készítsen gyorsan teát!

Asszony: Nincs cseléd, ez is sztrájkol!
Az ur: No ez derék, akkor megyek a
kávéháza. Isten veled, adj csókot!

Asszony: Menj, menj, én is sztrájkolok!

Amerikába szökött bicziklista.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, szept. 16.

Általános feltűnést keltő szökés esete
foglalkoztatja a debreczeni rendőrséget s ugyan-
akkor Debreczeni intelligens közönségét is.

Ismert és híres volt ifj. F r i e d m a n n
Jakab nagyhatvan utcai zsákkereskedő bi-
cziklizéséről. Debreczen egyik legjobb bicziklis-
sének és jómódu kereskedőjének ösmerte őt a
közvélemény, míg most kiderült, hogy közön-
séges szédelő volt, hitelezői üldözései elől
s anyagi zavarai miatt kenytelen volt Amerikába
szökni.

A szenzációt keltő eseményről tudósítónk
a következőket mondja:

A szökés első hire.

Tegnap este a dr. Tihanyi házban lakó
D e u t s c h E d e varrógép és biczikli keres-
kedő jelentette a központi rendőrségnek, hogy
ő ugyanazon napon postával az alább közölt
levelet és egy kulcs csomagot kapott ifj.
Friedman Jakab nagyhatvan-u 1571. sz. a.
lakó zsákkölcsönző intézet tulajdonosától. A
levelben ötlet intézkedésre kéri hátrahagyott
üzletére vonatkozólag. Mielőtt jelentést tett vol-
na az esetről a rendőrségnek, felnyitotta a boltot
azon okból, hogy meggyőződjön róla, hogy a
120 frt általa hitelbe eladott biczikli nincs e
ott bent. Miután a kérdéses bicziklit nem lel-
te ott a boltot becsukta s a bolt kulcsokat a
rendőrség kezében tette le a további intézke-
déseket megtétele végett. — A Deutsch Edének
küldött levelet ime itt közöljük:

Oderberg p. u. 1897. 13/IX.

Kedves D e u t s c h E d e ur!

Bátorkodom a bolt kulcsaimat azon ké-
relemmel küldeni önnek, mivel szíveskedjék
azon kulcsokat házi uramnak 1570., vagy
belátása szerint adni, valószínűleg tudja már,
hogy kénytelen voltam üzletemet ott hagyni a
rosz menet és pénzzavar miatt, a nagy szé-
gyen végett.

Önnek nagyon köszönöm fizesse meg az
Isten (a bicziklit) mivel én távolra utazom.

Ifj. Friedmann J.

A rendőrség intézkedése.

A rendőrség a vett jelentés alapján ki-
küldötte H a r m a t h y Lajos polgári biztost
az eset felderítése s a szökés részleteinek
megállapítása végett. Még ki sem lépett a hi-
varalból H a r m a t h y polgári biztos, midőn
kétségbeesve jött a szökevény házigazdája
L ö w e n h e i n Samuel s siránkozva pana-
szolja a rendőrségnek, hogy lakója nagy há-
ber öszszeggel tartozva és meg egyéb tarto-
zások hátrahagyásával Amerikába szökött. —
Kéri a lakás felnyitását és hivatalos atyvizgá-
lását. A polgári biztos, a házigazda s tudósi-
tónk ekkor N. Hatvan utcai üzlethez mentek
s azt felnyitották.

Az üzlet teljesen üres volt, két rozoga
zsák varrógép és egy biczikli-tartó volt az
üzlet egész berendezése. Szanaszét az üzletben
piszok szemét és papír maradványok voltak,
de zsakok és zsakülethez tartozó áruk sehöl-
se voltak láthatók.

A Sportsmann lakása.

Az üzletből egy ajtó a híres bicziklista
a debreczeni sportmann nyomoruságs tanyá-
jára nyílik. A szoba valóságilag úgy néz ki,
mintha abban éjeli betörők végeztek volna
munkájukat, az egész szoba telve van szét-
hányt levelek és névjegy papirjaival emmiféle
butordarab, aminek értéke volna nincs a szo-
bában. Jó előre elszállította azt az érdemes
fiatal ember, csak a Wertheim kasszát nem
vitte el, mert valószínűleg ez a nehéz tárgy
eladása feltűnést keltett volna. A polgári biz-
tos két tanujelenlétében nyitotta fel a Werthe-
im kasszát, melynek fiókjában üzleti könyvek,
és számla csoportok vannak. A belső kasszá-
ban pedig a következő értékpapírok találtak-
tak: 2. darab Tisza bizt. társaság részvénye
60 frt értékben F r i e d m a n n Ignác
névére és 1. S t e i n b e r g e r Ignác

névére voltak kiállítva. S z e r e n c s v i-
dédi takarékpénztár 100 trt értékű, 3 drb
F r i e d m a n n Ábrahám, 4 drb. F r i e-
d m a n n Ignác névre, 3 drb. F r i e d-
m a n n Regin névre, 2 drb. F r i e d m a n n
Lizák, 2 drb. F r i e d m a n n Lizi s 2
drb. F r i e d m a n n Hermanné névére
kiállítva. A szobában nem maradt egyéb egy-
nyomoruságos kinézésű ágy, 3 rozoga szék s
egy fali tűkörnél. Ruha szekrényében 3 ro-
zoga kalap, egy csilinder s minden egyéb a
minek haszna nincs, találtatott.

A vizsgálat eddigi eredményei.

Az összejött eddigi adatokból meg lett
állapítva, hogy ifju F r i e d m a n n Ignác
a múlt hó elején minden értékesebb ingóságát
taligára rakta és ismeretlen helyre szállította.
Ómaga a szombat esti vonattal bicziklijét ma-
gával vivo Kassa-Oderbergi vonaton Amerika
felé vette útját.

A nagyzás s a könyelmű nagylábon élés
meghozta gyümölcseit. A keves jövedelemmel
rendelkező fiatal ember vagyoni viszonyai
mind ziláltabbak és ziláltabbak lettek adóssága
kifizetésére kilátása nem volt hitelezői mind
jobban zaklatták s a szegény és a kötelezettse-
gektől menekülő Amerikabaszökött. Az üzlet
már szombat óta csukva volt és még ma sem tűnt
volna fel senkinek, ha ő Oderbergtől nem küld-
levelet a Frohner szálloda vendéglősenek,
S t e r n e k és másnap D e u t s c h E d e
kerékpár kereskedőnek. Az ügy a rendőrség
részéről valószínűleg atadatik a vizsgálóbíró-
nak s a megejtendő nyomozás van hivatva
megállapítani és kideríteni a bűnös szökés
okát s a különféle tartozások nagyságát. A
szobában igen sok ifj. Kolcsey Ákos cz. név-
jegyet leltek s nem lehetetlen, hogy a szép
reményekre jogosított ifju új tartózkodási helyén
e hangzatos czím és név alatt fog újabb
babérokat aratni.

Lezuhant hordó.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 16.

F. hó 14-én este a Kis-Csapó utca
762 sz. háznál egy 500 literes hordó leesze-
tésével volt négy napszamos elfoglalva. Alul a
leeresztési munkát K o v á c s István nős,
családos napszamos intézte. Állítólag saját
hibája következtében a mustalt telt hordó a
teeresztés következtében megugrott s
K o v á c s István felé zuhant,
aki ezt észrevette félreugrott s így szerencsére
a véletlenség megmentette életét a rögtön ha-
láltól, azonban mindamellett súlyos sérüléseket
szenvedett és pedig: a koponya hátsó részén
a véletlenszerűen hatolt sérülés következtében
két nyílt seb, orrát és egész balarczát össze-
törte a hordó sőt balszemét is majdnem ki-
ütötte. A szerencsétlen ijedteben alsó ajkát
beharapván alsó fogai azt teljesen atyukasz-
tották.

Ezeken a rettentő sérüléseken kívül
azonban még mellét is összehorzosolta a lezu-
hanó hordó a szerencsétlen embernek, aki
ekképen sebeiből legfeljebb 25—30 nap alatt
ha felgyógyul hosszú idő alatt egész családjá,
melynek egyedüli támasza egyetért kereső
fentartója volt a legnagyobb nyomornak néz
elője.

Nagyon szeretőnk a szerencsétlen család
nyomorát a maga teljességében lefesteni, hogy
a könyörületes szívek érdeklődését felkeltsük
íránta, ezt azonban ma még adatok hiánya-
ban nem tehetjük.

Ugyanis hallatlan módon egy a hordó
tulajdonosa, mint a szerencsétlenség többi
szándékos avagy véletlen (ki tudná ezt ma
még?) részesei egészen e pillanatig
késlekedtek, hogy az esetet a rendőrség tu-
domására juttassák s talán még most is titok-
ban volna s talán sokáig úgy is maradna, ha
a szerencsétlen K o v á c s Istvánnak lett
volna pénze orvosságra. Azonban nem volt s
ezért úgy kívánt nagy fájdalommal segíteni, hogy
ma d. e. felkerestette dr. B a l k á n y i
E d e l k e r. rendőrorvost,
adna neki módot az ingyen leendő gyógyke-

szeltesére. Dr.
s mikor látta sz-
gatta, míg azok
szerint elő nem
Ennyit siker-
punk zártaig ma

Ta

Lezu

Nagyvára

Nagyváradou teg-
rencsétlenség tör-
épülő iga
é p i t ő á l l
Károly pályi szü-
igazgatta azonb-
felre lépett s l-
padlás szintjéről

A lotás-fut-
előtti álláson du-
kőművesmunkás-
veszélyes helyet-
lot s elszédülve
dott ki s megsé-
A vizsgálat
máris latszik, h-
terheli.

A

Róma, sze

Umberto olasz k-
herceggel megá-
gatásának mód-

Budapest

A bukaresti lí-
intóztott, amely-
öket.

Uj

* Uj lel

Pált a debrecz-
zamosabb idő-
labán szerzett
mel értesülök
ág. hitv. ev. eg-
gula lelkészévé

* Helfy

kistárs tegnap
Ignacot F e
Helfy a hiriap-
sákvál, hálók-
labain takaróva
fogadta. Mikor
tudakozódott,
választ adta:

— Ren

szívesek irán-
egészségi álla-
ban, hogy h-
helyre a lap-
mintha én e-
betegségemből
most újolag
a mint önö-
hónappal le-
d tanul ross-
betegségnél
melynél tüdő-
likálódnak, a
forma. Így v-
át egészen j-
pedig állapot-
napelőtt ism-
polom. Hála
le r tanár é-
és nagy tu-
gem igen s-
ly a b b f o-
h e t e k. A
gem teljes

szeltesére. Dr. Balkányi felkereste a beteget s mikor látta szörnyű zuzódásait, addig faggatta, míg azoknak történetét a fentebb leírtak szerint elő nem adta.

Ennyit sikerült a titokzatos úgyról lapunk zártáig megtudunk.

Táviratok.

Lezuhant munkások.

Nagyvárad, szept. 16. (Saját tud. táv.) Nagyváradon tegnap d. e. 7 órakor óriási szerencsétlenség történt. A József utca sarkán épülő igazságügyi palota építőállványán állt Márkus Károly pályi szül. munkás a felvonó kötelet igazgatta, azonban a pillér keskeny volt, ő félre lépett s lezuhant a torony magassága padlás szintjéről a földre, hol feje szétzúzódott.

A lötös-futásra figyelmes lett a padlás előtti álláson dolgozó Korbít Károly kőművesmunkás, el akarta tehát hagyni a veszélyes helyet, azonban sietségében megbott s elszédülve lebukott. A lába ficzamosodott ki s megsérült mindkét kezén.

A vizsgálatot megindították, de annyi maris látszik, hogy a felelősség a vezetőséget terheli.

A császár Rómában.

Róma, szept. 16. (Saját tud. távirata.) Umberto olasz király Rómában Miklós nagyherceggel megállapodott az orosz császár látogatásának módzataira nevezve.

A liga mozog.

Budapest szept. 16. (A Debr. ered. táv.) A bukaresti liga összes fiókjaihoz felhívást intézett, amelyben erős akcióra szólítja fel őket.

Ujdonságok.

* **Új lelkes.** Geisztlinger Pált a debreczeni ág. hitv. ev. egyháznak hazamosabb idő óta derék városunkban általában szerzett segédlelkészét, — mint örömmel értesülünk a sopronmegyei csáva ág. hitv. ev. egyház nagy lelkesedéssel egyhangulag lelkeszvére választotta. Gratulálunk!

* **Helyi Ignácznál.** A M.—g. egyik munkársa tegnap délelőtt meglátogatta Helyi Ignácot Fehérvári-utí villájában. Helyi a hírlapíró ebédjében, fején házi-sapkával, hálókabátban s hogy meg ne hűljön lábain takaróval, egy nagy karosszekben ülve fogadta. Mikor a hírlapíró hogyléte felől tudakozódott, Helyi a következő örömdetes választ adta:

— Rendkívül örülök, hogy olyan szívesek irántam s annyira érdeklődtek egészségi állapotom felől. Felkérem azonban, hogy ha rólam irnak, igazítsák helyre a lapoknak azon téves híreit, mintha én ezelőtt hat hónappal kapott betegségeből felgyógyultam volna s most újlag betegedtem meg. Én ezelőtt, a mint önök is tudják, körülbelül hat hónappal lettem beteg s azóta szakadt tanul rosszul vagyok. Az ilyen hosszú betegségnél azonban, mint az enyém, melynél tüdő-, máj- és vesebajok komplikálódnak, a betegség állapota nem egyforma. Így vagyok én is, néha napokon át egészen jól érzem magamat, néha pedig állapotom súlyosabbra fordul. Tegnapelőtt ismét rosszabbra fordult állapotom. Hála azonban orvosom dr. Müller tanár önfeláldozó gyógykezelésének és nagy tudományának, noha betegségem igen súlyos természetű, komolyabb fordulatától nem félhetek. Abba azonban, hogy egészségem teljesen helyre álljon, még ilyen

ápolás mellett is, mint a milyenben én részesülök, hosszabb idő szükséges.

A hírlapíró erre azt jegyezte meg, hogy olyan egészséges színben van, mintha semmi komolyabb baja nem lenne. — Erre Helyi azt felelte, hogy betegsége az arczán egyáltalában nem látszik meg s mikor igazán súlyos betegen feküdt is, egészséges arczsine akkor is megvolt.

* **Eljegyzés.** Szatmáry János városi belső alatorvos bájos gyámleányt. Fűrér Amália kisasszonyt eljegyezte Komáromy Kálmán zombori kir. törvénytörvényeszi jegyző. A szép frigyhez egész városunk társadalmának jókívánatai fűződnek.

* **A főiskola köréből.** Főkéretünk annak kijelentésére, hogy Fel Boldizsár 4 jh joghallgatók segítő egyletében nem elnökjelölt.

* **Reformok a postán.** A kereskedelmi miniszterium posta és távirófőosztályában több reform keresztülvitelével foglalkoznak, melyeknek czélja az is, hogy a postaösszekötést még fejlettebbé tegyék az országban. Első sorban a távirati úrlapoknak hirdetésekre való felhasználását tervezik, mi évi 60.000 forinttal melné a táviró bevételeit. A vállalkozó ajánlattevők ugyanis ingyen szállítanak a szükséges úrlapokat is, melyeknek beszerzése eddig 20.000 frtba került s ezenkívül 40.000 frt hirdetési díjat biztosítanak. A fumei posta és táviróigazgatóságnál a hírlapok kézbesítésére postás-leányokkal tesznek kísérletet, a biciklin való kézbesítést pedig nagyobb városok területén állandósítani fogják.

* **Tizenkét hortobágyi legény Amerikában.** Még a múlt évben történt, hogy a világ egyik legnagyobb cirkus társulatának tulajdonosa (Gerster budapesti-amerikai konzul) úján szerződött társulatahoz két hortobágyi csikóslegényt. A legények annyira beváltak hogy — mint nekünk írják — Buffalo Bill a cirkus tulajdonosa ez év őzén még 10 magyar legényt akar szerződtetni. A fiuknak nagyon jól megy dolguk, kapnak 40 dollárt havonként s teljes elátást, meg szivart s bort is, továbbá teljes ruházatot. A napokban Clevelandban tartották a társulattal előadást s roppant nagy nézőközönségük volt. A magyar legények a nyereg nélkül való futásban legelsőek voltak s az amerikaiaknak szemékszajok elállott, mikor a lovaglási virtusokat mutatták be.

* **Egy völégény és egy menyasszony.** Gyulán történt ez a história. A menyasszony már asszony is volt egyszer, a völégénynek még nem volt felesége. Most sem lett, mert a menyasszony visszaálmodta magát a multba és megijedt a házasságtól. A völégény, aki Csabáról sietett türelmetlen örömmel az esküvőre, özvegy lett, mielőtt meghazasodott volna. Szép menyasszonya elmenekült az esküvő elől s maga helyett csak egy sor írást hagyott a bánatos völégénynek:

— Gyöngének érzem magamat a házasságra. És a szép menyasszony mégis N.-váradra utazott. A völégény utána ment. Megkezdődött a furcsa hajszja, mert a nő innen is elmenekült Bécsbe. A völégény követte, de itt sem akadt menekülő menyasszonyára. Az elhagyott ur tovább folytatja a hajszát, mert ő nem erzi magát gyöngének a házasságra.

* **A nőpariskolai bizottság gyűlése.** A debreczeni nőpariskola felügyelő szakkbizottóságának folyó évi szept. hó 16-án d. u. 5 órakor, az iskola helyiségében gyűlés tart. — **Tárgyak:** Elnöki igazgatói jelentés. Pénztárnok számadása. Intézkedés a rajz és elméleti tárgyak tanítása felől. Esetleges indítványok.

* **Fiatal újságíró halála** Aradról kaptuk a szomorú jelentést, hogy az ottani kórházban tüdővészben meghalt Hrabovszky Lajos, az Alföld segédszerkesztője, Hrabovszky még csak 23 éves volt s öt év óta működött mint újságíró, A tehetséges, szorgalmas fiatal ember halála általános feltűnést keltett. Arad derék társadalmá a tavasszal közöltségen küldte őt Lussinba tüdőjének gyógyítása végett. Megtérve, egész szombatig róttá a mun-

kát a szerkesztőségben. Kidőlvé, minthogy senkije sem volt a kórházba vitték, hol kedden kiszemvedett. Több kötet jelent meg tőle szép verseit *Tempi passati* cím alatt adta ki. A korán elhunyt jeles ifjú elhunytáról a következő gyászjelentéseket kaptuk:

Az Alföld szerkesztőség mély megilletődéssel tudatja, hogy belső dolgozótársa hrabovai Hrabovszky Lajos f. hó 14-ére virradó éjjel, este 23-ik évében, jobb létre szenderült. Az oly korán elhunytának földi maradványai f. hó 15-én délután fél három órakor fognak az aradmegyei kórházból örök nyugalom helyére kísértetni. Forrongó tehetség, költői ihlet, nemes ambíciók szárnyát szegte az enyészet nemtője, mely elhívta őt körünkből. Áldás emlékeire! béke poraira! Arad, 1897 szept. 13.

Az aradi hírlapírók igaz gyászszal tudatják, hogy szeretett barátjuk és kartársuk Hrabovszky Lajos élete 23 évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 14-én hajnalban meghalt. Kedves halottunk e hó 16-én délután fél három órakor temetjük az aradmegyei közokórházból a róm kath szertartás szerint Legyen csöndes az örök álma! Arad, 1897 szeptember 14j

* **Az új fehértói urak.** A hazafias protestáns áldozatkészség szép példáját adtak a közeli Ujfehértó ref. válásu birtokosai, kik egyházuk felvirágzása érdekében semmi áldozattól soha vissza nem riadtak. Magyar vallásfelekezetiük iránt érzett szeretetük újabb bizonyosságát adták azzal, hogy a felső szabol si egyházmegye küldöttsége előtt kötelezőleg elvállalták, hogy az ujjfehértói református egyház által fenntartott magyar iskolába járó szegény tanköteles gyermekekért a tandíjat ők fogják fizetni. Ezen egy hazafias, mint magyar felekezeti szempontból oly nemes elhatározás kell hogy e lapok olvasói elismerését keltse fel. Azon lelkes birtokosok, akikben e nemes elhatározás megfogamzott és akik ennek keresztülvitelére anyagi áldozattal vállalkoztak Gencsy S. Szunyogh István, ifj. és idősb Szunyogh Bertalan, Mezőssy Béla, Csajkos Gyula, Erdődy András és Miklós, Kalmánczhey Mór és László Imre földbirtokos urak. De kiváló elismerés illeti rajtuk kívül Ujjfalussy Béla egyházmegyei kiküldött urat, aki általánosan ismert buzgóságával s böles tapintatával lényegesen befolyt a fentebb jelzett üdvös elhatározás keletkezésére.

* **Bucsunyatkozat.** Mindazoktól, a kiktől hirtelen történt elutazásom miatt nem tudtam bucsut venni, de a kik erre reflektáltak volna, ez uton mondom szívélyes Istenhozzádot. Akinek úgy tetszik, hát tartson meg jó emlékezetében. Debreczen, 1897. szept. 19. Szathmáry Zoltán, hírlapíró.

* **Angelotti bucsuja.** Nagyrődemű közönség! három és félhavi itt időzesem alkalmával Debreczen sz. kir. város nemes közönsége osztatlan pártfogásában részesültem igyekezetem megtalálta a kellő méltárylást és művészeim hátalatt szívetl távoztak, én magam nem találom elég szót arra, hogy a nagyrődemű közönségnek meghálálhassam jóságos pártolását; távozásom alkalmából azonban kedves kötelességemnek tartom ezen az uton legmélyebb köszönetemet kifejezni és arra kérem a nagyrődemű közönséget, tartsanak meg továbbra is jó emlékezetükben, valamint én se szünöm meg mindenkor örömmel az én jó debreczeni közönségemre gondolni. Áldja meg a jó Isten Önöket és vegyék szívesen Isten hozzád köszönetemet. — Még köszönetemet kell kifejeznem ez uton Debreczen sz. kir. város tek. főkapitányának, valamint az igen tisztelt sajtónak, szíves támngatásért. Isten Önökkel! Mély tisztelettel: Angelotti Vilmos, igazgató.

Kommunista állam Braziliában.

Irta: Z. A. G.

A brazíliai monarchistá és kommunisták által a Rio de Janeiroban uralkodó köztársaságiak ellen folytatott élet-halálharczról a világ vajmi keveset tudott eddig.

Megdöbentő részleteket közül most erről a táviró.

A közönség eddig nem is sejtette, hogy Lykurgosz ó-kori államának mintájára modern kommunista állam keletkezett a Minszentek öblének partvidékével határos hegyek közt. Csak most, mikor az új állam véres diadalokat arat a kormánycsapatok felett, mikor a vereségek híre a fővárost szinte lángba borította, most szivárognak ki a tizeket éve fennálló állam történelmének összefüggő részletei.

Mesével határos az, hogy Bahia tartományban, a tropikus égöv alatt, a legújabb őstermészet ölében az új társadalom megalkult.

Negyedszázada lehet már annak, hogy Antonio Maciel, egy dúsgazdag földbirtokos megnősült. Hazassága szerelmi frigy volt és felesége sohasem adott neki okot panaszra. Maciel anyja szerencsétlenségükre olyan asszony volt, akire teljesen ráillett a gonosz anyósok közkeletű fogalma.

Rajongásig szerette fiát és győtrelem volt rá nézve, hogy fia szeretetében menével kellett osztoznia. Féltekeny lett a fiatal asszonyra és elhatározta, hogy elidegeníti fiát tőle. Maciel a legjobb emberek közé tartozott, de örökölte családjá izzó szenvedélyességét. Férfi rokonai csaknem kivétel nélkül erőszakos habálal multak ki s az ő ereiben ugyanaz a vér lüktetett, mint azokéban. Erre alapította anyja is pokoli tervét.

A szerelmes férjet könnyű volt igyanakodóvá tenni s mikor már eléggé megmérgezte fia lelkét besugássaival, elhíette vele, hogy estéknél, mikor Maciel bejárja birtokát, a felesége egy férfi látogatását szokta fogadni. — Az öreg asszony megígérte, hogy pár nap alatt bizonyítékokat szerez a nő hűtlenségéről.

Maciellel felfordult a világ. Hinnie kellett anyjának, kinek rajongó szeretetéről meg volt győződve s mikor a természetellenes asszony értesítette, hogy aznap este személyesen meg bizonyosodhatik gyalagatáról, a boldogtalan férj szíve meg volt öve. — Nem szolt meg anyjának sem, hanem a szokott időben kilovagolt, de már néhány perc múlva lesben állt egy sűrűségben, amely mellett a házba lépének el kellett haladnia.

S amint a szürkület beállott, valóban úgy látta, hogy egy sötét alak suhan el mellette. — A látogatón hosszú köpeny volt s a melyen homlokába huzott kalapól Maciel nem vehette ki arcvonásait. Nesztelenül utána loptódott a bokrok közt. Vetélytársa a házba lept. Most már vége volt minden kétségnek.

Szinte észét veszve rohant ő is a házba s mielőtt a látogató a zajra visszafordulhatott volna, Maciel tőre hátulról a szívért járta keresztül. Becsületének elröblője elvette büntetését. Most a másik bűnösre került a sor. A dühöngő szinte beszakította az ajtókat, amin a szobákban átszaladt. Szép ifjú neje egy lámpa világánál olvasott és csodálkozva pillantott föl a zajra, de már nem volt ideje kiáltani, Maciel szapora döfésai megölték a szerencsétlent.

A borzasztó jelenet nem eshetett meg esőndben s csakhamar betódult a cselédség. A jajveszkelőknek Maciel vérfagyasztó nyugalommal adta ki a rendeletet, hogy a két halottat terítsék ki valamelyik szobában. De még előbb tudni akarta, hogy ki volt meggyalazója. Kiment, hátra fordította az arczra borult halottat, fölemelte kalapját és mintha villám sújtotta volna, összerogott.

A halott saját édes anyja volt, a ki feketelen gyűlöletben ezt az eszevesztett tervet találta ki menyé megrontására.

Rio de Janeiro népe még soha hasonló végtárgyalást nem látott. Közönség és bírák egyenlő számmal tekintettek a boldogtalan vadótra s az ügyész maga is mélyen megrendülve kérte a törvényszéket, hogy meri büntetésnek mégis kell lenni, a lehető legenyhébbet szabják ki a kétszeres gyilkosra. Maciel öt esztendőre ítélték el s ebből is a mezzszívű és fenkolt gondolkodású dom Pedro császár öt évet elengedett.

Egy évvel elítélés után Maciel szabad volt. A börtönben sokat sirt és egyedül vi-

gasztát a vallásban kereste. Lelke egészen átalakult, mikor elhagyta börtönét. Pénzzé tette egész vagyonát és Bahia tartomány belsejébe költözött, ahol a rengetegben nagy területet szerzett meg és Canadas városát alapította. Bibliái életmódot folytatott. Nem volt szűkölködő, a kin nem segített, nem volt szegény, a ki hiába fordult hozzá és nem volt beteg, a kit nem apolt és gyógyított. Évek hosszu során át sokan telepedtek le birtokán s mikor híre terjedt, hogy a szent életű remete minden jódelelmét megosztja munkásaival, a bevándorlás mind nagyobb mérvet öltött s a környék népe jölvőjét már nem is nevének nevezte, hanem a Consielheiro szép nevet adta neki, amely tanácsadót jelent. Maciel szívesen fogadott mindenkit. A menekülő bűnös, a szőkevény rabzója, a tikkadt vándor, a munkakereső szegény egyenlőképp otthonra lettek nála és mert szigoruan keresztül vitte az egyenlő munka és egyenlő jutalom elvét, kis államában a boldogság útjára tanyáját.

Dom Pedro császár, a ki bölcsnek is neveztek, érdeklődéssel szemlélte a szorgalmas, derek emberekből álló kommunista társadalom fejlődését, de a mint őt elűzték, az új kormány ellenséges állapponra helyezkedett. A császárság valóban szabadabb államot hozott és nem lehet tagadni, hogy a délamerikai államok nem egyebek a köztársaság álarcza alá bujt legvadabb és legverengőbb partzarnokság tüzhelyeinél, a melyeknek merő csufság a szabadság, egyenlőség és testvériség hármas jelszava s a melyeknek történelme nem all egyébből az uralomra vergődő pártok könyörtelen gyilkosságainak végtelen sorozatánál.

A császárság megbuktatói, a mint ráérték, rögtön ki is nyujtottak kezüket Maciel virágzó kis államára. Kormányzól egy tábornokot akartak kiküldeni, a kivel azután mindenféle vegrehajtó, adószedő, rendőr és katonaság, a civilizáció eme korszerű képviselői vonultak volna be Canadasba, a hol mind-ezekre epen nemmi szükség nem volt s a hol epen ezért az összes férfi lakosság fegyvert fogott a közlelő köztársaságiak ellen. Maciel csak az adóíretésbe és közös veszély esetén az aránylagos védőkötelezettségbe volt hajlandó beleegyezni, ellenben határozottan megtagadta a hivatalnokok és katonák bebocsátását, mert az ő emberek polgári kötelességből és mintaszérien működtek, a rendőri és katonai szolgálatot pedig a körülményekhez képes szintén a polgárság látta el főválván.

Rio der Janeiroban félvállról vették a kommunistákat, a kiket azazal is vadoltak, hogy tulajdonképpen a monarchisták szövetségesei és kiküldtek ellenük erős csapat élén Moreira Cezar és Tamarinda ezredeseket. De a jámbor ültetvényesek hőskönek bizonyultak. A két ezredes, majdnem valamennyi tiszt és sok közember elesett, a tüzéségtől lemészárolták s négy Krupp-agyu és az egész löszerkészlet a fanatikusok kezébe esett. Így nevezik ugyan is a köztársaság hívei Consielheiro népet.

A vereség híre borzasztó hatást tett a fővárosban. A féktelen tömeg megrohanta a Gazetta de Tarde, a Liberdade Apostolo monarchista lapok szerkesztőségét, földig rombolta és azután felgyújtotta a romokat, sőt másnap Gentil ezredes, a Liberdade szerkesztőjét a lövonaton két revolverlövessel meggyilkolták.

A kormány pedig a helyett, hogy a rendet helyreállította volna, egy heti gyaszt rendelt el Moreira ezredesért. Még a Jornal de Commercio-t, a legtekintélyesebb lapot is őrizet alá kellett venni a nép dühe ellen, mert a nép azt hiszi, hogy minden kereskedő monarchista.

A vereség hatása még egyebben is nyilvánult, a mi a nap elkezeredését részben meg magyarázza. Februárban, a canadasi csata idején, Brazília hírelé különben sem ért sokat, de a csata után egy font sterlingt a 8 milreiről 31-re szőköt s az összes kereskedelmi cikkek ára rohamosan emelkedett, úgy hogy a kereskedővilág általános mézszárlást tartott, a mi azonban szerencsére nem következett be.

A kormány ebből a vereségből nem azt a tanuságot vonta le, hogy a sonkinek nem vétő ültetvényeseket nem szabad bántalmaznia, hanem Arthur Oscar tábornok vezetésével alatt még erősebb hadosztályt küldött ki Canadus elfoglalására. Ez a sereg 7000 emberből állt, de a legújabb hírek szerint Consielheiro 15.000 főnyi seregével megismételte az eddig páratlan tréfát, a mit Hunyadi Mátyás követelt el az őt Boroszlóban ostromló lengyel királyllyal.

A köztársaságiak ugyanis körülvették Canadust, de bevenni nem bírták, daczára annak, hogy 1300 halottat és 2000 sebesültet vesztettek. Már most örömet visszavonulának, de a környező magasiatokat Consielheiro seregei tartják megszállva, amelyek minden élelmi- és löszert elfoglalnak, úgy, hogy Arthur Oszkár tábornok, az ostromló, kénytelen lesz megadni magát az ostromlott Consielheiro-nak, mint Ulászló egykor bekéért könyörgött az ostromlott Mátyás királynak.

A kormány pedig fejvesztve kapkod jobbra-balra és nem képes újabb sereget felszerelni, minek következtében valószínű, hogy a Bahia belsőjében alakult kommunista állam tovább fog virulni legalább Consielheiro haláláig, mint a modern történelmek egyik leg-érdekesebb jelensége.

Magyarország vendégéről.

Debreczen, szept. 16.

Vilmos császár szivarokája. A „Kölnische Zeitung“-nak Grosskarbenben a hó 8-án megtartott hadgyakorlatokról szóló jelentéséből következő érdekes részletet vesztük: „A császárnak, ki szivarokáját szivta, jelentették, hogy a császárné megérkezett. — Vilmos császár neje kocsija elé lovagolt és üdvözölte Margherita királynőt és a császárnőt. Midőn ő felsége a kocsit mellett lovagolva a császári kocsit felállítást rendezte, a sok szivar bűmlő egyike nem ügyelve az óriási sárba, megbotlott és épen a császár előtt elesett arczczal a pocsoiyába. Midőn ebből az iszapfürdőből feltápaszkodott, inkább egy vándorló sárhalmhoz hasonlított, mint emberhez. Maga is nevetett ügyetlenségén, felemelt karokkal szaladt el és a tragikomikus képen a császárnak is nevetnie kellett. Mielőtt a császár a fejedelem asszonyok elé lovagolt, szivarokájának végét eldobta. A körülötte állók, mint a vadak rohantak arra és egy paraszt volt oly szerencsés a szivarvégét megkapni. Az odaszaladt angolok egyikének sikerült a szivarvégét egynéhány aranyért megvásárolni.

Királyi vért. Max Müller, a hirtelenves oxfordi tudós „Royalties“ cím alatt a Cosmopolisban érdekes emlékeket tesz közze, melyek egy részét magas vendégünkről II. Vilmos német császárról szolt, amikor még herceg volt. Édes apjáról, a korán elhunyt III. Frigyesről is elmond egyet-mást, aki akkor még trónörökös volt. — Mikor a trónörökös fiával meg a walesi herceggel meglátogatta a tanintezetet, három serleg Ale-i tettem eléjük, melyet az egyetemben főztek s a mely kitűnő voltáról ismeretes, magam pedig szintén serleget kaptam fel és három jövendőbe császár egészségére üritettem. A koronaherceg nem értette meg, a löszet és kérdezte, kit gondol ön három császár alatt? A jövendőbeli német császárt — feleltem — a jövendőbeli indiai császárt (a walesi herceget) és aztán sok, sok esztendő múlva a harmadik német császárt (II. Vilmos). A koronaherceg mosolygott de aztán csakhamar elkomolyodott és észrevettem, hogy kellenetlen hirt pengtettem meg. Sajátságos, vegyes erelmű természetű volt. Vilmos herceg, a mostani császár igen meg volt elégedve mindazzal, amit látott és tapasztalt Oxfordban.

Élénken kívánta, hogy egy-két félévet ott tölthessen, de Berlinben akkor már annyira tartottak az angol befolyástól, hogy ebből nem lett semmi sem. Ery néhány hölgy azt akarta beszélni s a vita után azt mondta nekem tiszta német dialektyelven: „Egész élet-

temben nem d...
másik Royalties...
Holland király...
tehetség volt s...
volt elragadni...
az angol lapok...
érdekében érte...
volt, semhogy i...
az angol udvar...
több híres férfi...
sokat. Mindenki...
hiányzott. Bizto...
mondja valaki...
rembe és a kir...
alig volt képes...
költőből Minde...
Madame! vagy...
kérdésre azt fe...
lognak mindké...
mondani. Aztán...
mondotta: „Ki...
feeségők közül...
melle. Max Mü...
meg Dom Pedro...
a szanszkrit ny...
király sőhajtva...
szanszkrittal fog...
brazíliai eszaki...
kell uralkodnia...
tes, hogy Dob...
maradt sokáig

Vilmos...
országban...
gyon kalandos...
szert Vilmos...
kormány tudta...
a német császár...
kormányt utazá...
azt hitték, hogy...
fokhoz utazott...
de Bad-ban tar...
versaillesi kiált...
a világ fővárosá...
kerten fölismer...
császár e miatt...
kodását megörv...
amely a császár...
letartóztatta a p...
elutazásáig fogv...

A néme...
zése. Mikor Vi...
burgban időztek...
chenből, Bayret...
hozni az ottani...
együttvére, mint...
márkat. A császár...
m-lyeket azelőtt...
amikor még trón...
pompaiban berend...
dószoba, dolgozó...
stb. A dolgozósz...
is vannak, mily...
előszereketel sze...
gelőző szoba a cs...
manjei között fe...
a szobákban lak...
kor. A szász kir...
termekben lakott...
Napoleon szobá...
keleties berendez...
lakoma arany és...
két több mint eg...

KÖZ

A mezőgaz...
és cikkek ha...
szóló 1895 XLVI...
mezőgazdasági te...
állított főbb eleh...
misítés elleni olt...
taxative sorolja f...
anyagokat, melye...
védelemben része...
szerek egy jelent...
zött nevezetesen...
elkövetett hamisi...
alatt ez idő szer...

temben nem döngettem el annyira. Aztán egy másik Royaltie re kerül a sor. — Az elhunyt Holland királynő — beszéli Müller — magas tehetség volt a társaságban mindenkit képes volt elragadni. Gyakran jött át Angliába s mint az angol lapok akkor írták, hogy III. Napoleon érdekében értekeztek. Hanem sokkal okosabb volt, sem hogy ilyen szerepre vállalkozott volna az angol udvarnál. Egyszer magához hívatott több híres férfit, Tennysont, Hiadeyt és másokat. Mindenki együtt volt már, csak Tennyson hiányzott. Biztosan eltévedt a folyosókon — mondja valaki. Es úgy volt, behozták a terembe és a királynő mellé ültették. Ez azonban alig volt képes egy szót kihuzni a hirneves költőből. Mindeu kérdésre csak azt felelte: Oui, Madame! vagy Non, Madame! Végre egy kérdésre azt felelte: Madame, ennek a dolognak mindkét oldaláról igen sokat lehetne mondani. Aztán mikor velünk volt együtt, azt mondotta: »Kivántam volna, hogy közületek feesegek közül ültessenek valakit a királynő mellé.« Max Müllert egymás után látogatták meg Dom Pedro és II. Oszkár. Mindkettővel a szanszkrit nyelvekről értekezett. Oszkár svéd király sóhajta mondotta: »Nem érek rá szanszkrittel foglalkozni; könnyű a boldog brazilai császárnak — neki csak egy népen kell uralkodnia, nekem pedig kettőn.« Ismeretes, hogy Dob Pedronak az egy népe sem maradt sokáig malma alatt.

Vilmos császár Franciaországban. A brüsszeli Etoile Belge nagyon kalandos dolgot mond el olvasóink. E szerint Vilmos császár 1889-ben a francia kormány tudtával Parisban volt, sőt mi több, a német császár előre értesítette a francia kormányt utazási szándékáról. Németországban azt hitték, hogy a német császár az északi fokhoz utazott, pedig valójában a párisi Hotel de Bad-ban tartózkodott. — Meglátogatta a versaillesi kálitást és két hetet szándékozott a világ fővárosában tölteni, de a Tuilleria kertben fölismerete egy porosz katonatiszt s a császár e miatt kénytelen volt párisi tartózkodását megrövidíteni. A párisi rendőrség — amely a császárt mindenüvé követte, egyszerűen letartóztatta a porosz katonatisztet és a császár elutazásáig fogva tartotta.

A német császár berendezése. Mikor Vilmos császár és neje Würzburgban idöztek, a szükséges butorokat Münchenből, Bayreuthból és Ansbachból kellett hoztatni az ottani kastélyokból. Ezek a butorok együttve, mint mondják, megérik a 40,0000 márkát. A császár azokban a szobákban lakott melyeket azelőtt I. Lajos bajor király használt amikor még trónörökös volt. Hat különösen pompásan berendezett terem ez és pedig fogadószoba, dolgozószoba, hálószoba, öltöző stb. stb. A dolgozószoba íróasztalán még luttollak is vannak, melyekkel a császár különös előszeretettel szokott dolgozni. A közös reggeliző szoba a császár és császárné appertemanjei között fekszik. A bajor régens azokban a szobákban lakott, ahol bölcseje állt valamikor. A szász király az ugynevezett Gobelintermekben lakott, míg a württembergi király a Napoleon szobákat foglalta el, melyek ragyogó keleties berendezésük által tűnnek ki. A díszlakoma arany és ezüst feltéjeit és a teriteket több mint egy millió márkára becsülték.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895 XLVI. t.-cz. első sorban a hazai mezőgazdasági terményeket és az ebből előállított főbb élelmi cikkekkel kívánja a hamisítás elleni oltalomban részesíteni, mi célból taxatív sorolja fel mindazon terményeket és anyagokat, melyeket első sorban kíván ezen védelemben részesíteni. Enne fogva az élelmiszerek egy jelentékeny sorozata és ezek között nevezetesen a kávé és kávépótlékok ellen elkövetett hamisítások ezen törvény hatálya alatt ez idő szerint meg nem torolhatók s

egy e tekintetben legközelebb előfordult eset mutatja, hogy egy élelmiszertörvény igen élesen érzett hézagot pótolna. Addig is azonban, még ez irányban a megfelelő törvényhozási intézkedés meghozható lesz, a földmívelésügyi miniszter tárgyalásokat indított meg az iránt, hogy a meglévő törvény hatálya, az ebben foglalt felhatalmazás alapján, a fogyasztó közönség érdekében megóvása szempontjából rendeleti uton kiterjesztessék mindazon főbb élelmi cikkekre, melyek általában mezőgazdasági terményeket képeznek vagy ilyenekből állítanak elő.

Sertésvásár.

szept. 15.
Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: (Nehé) páronkint 320 kilogrammon feüli sulyban 56—55 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár. Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi szept. 13-ik napján volt készlet 28,805 darab, 1897 szept. hónap 14-ik felhajtattott 211 drb, 1897 szept. hónap 14-ik napján elszállított 403 darab 1897 szept. hónap 15-ik napjára maradt készletben 28,613 drb. A hizott sertés üzlet rányzata élénk.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 15
A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.65—12.70
»	76	12.25—12.35	80	—
»	77	12.40—12.45	81	12.70—12.75
Pestvidéki ó	78	12.50—12.55	82	12.60—12.65
»	79	12.55—12.65	—	—
»	79	12.60—12.30	80	—
Fehérmegyei ó	76	12.20—12.40	81	—
»	78	12.35—12.5	82	12.65—12.70
»	79	12.45—12.60	—	12.65—12.70
Bácskai ó	76	12.55—12.35	80	—
»	77	12.25—12.45	81	12.70—12.75
»	78	12.40—12.50	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.40 8.50
» másodrendű »	—	8.30 8.35
Árpa takarmánynak »	60—62	6.15 6.40
» égetni való »	62—64	6.60 7.30
» seregzei »	64—66	8.— 10.00
Zab ————— uj	39—41	6.80 6.50
Tengeri bánsági — uj	—	4.95 5.50
» más nemü »	—	4.35 5.35
Repeze bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)
Irta: **Somodi József.** 17.
A becsületes csizmadia mester feleségének lassanként lecsendesült haragja, miután Mariska vele közönyös dolgokról kezdett beszélni. Most aztán Mariskának előbbi köszönetére válaszolt.
— Mondom: nem érdemlek köszönetet. Andor érdemelte azt ki a fővezértől a kormányzótól . . . Mert a kinek a szíve olyan nemes és bátor, mint az övé: hát édes lelkem az olyan emberért én akár a tűzbe is elmennék. No várj, te hyena! . . .
— Lassabban . . . lassabban! Hátha valami spiczi meghallja: tüstént följelent benünket s a mit nagy nehezen megnyertem, azt is elvesztem.
— Hát mégis mivel bocsátott el?
— Azt mondta, hogy megkegyelmezz An-dornak . . .
— Ugy hát örülj, édes angyalom.
— Az én. Csakhogy a kegyelmezés is büntetés.
— Nem értem

— Majd megérti néni tiz év múlva.
— Hogy-hogy?
— Hát ugy, hogy tiz évig maradok én még a néni háznál.
— No, most meg éppen nem tudok elmenni a te beszédeden.
— Hát még se érti a néni?
— Nem bizony. Hiszen még Tamás se tudná elgondolni azt az ő bölcsezzével.
— Hát . . . Hát. Nagy mérgeesen azt mondta ez a nagy hatalmu ur, hogy megkegyelmezz An-dornak — — — tiz évi várfogsággal.

— Micsoda? . . . Hogy tiz évig ne lásd ne öleld őt? Hogy tiz évig hordozd a partát? Hogy én tiz évig készüljek a ti esküvőtökre? Azt nem kívánhatja se Isten, se ember. — Megyek rögtön. Majd megmutatom én . . . hogy . . .

— Kedves, kedves néni! Az Istenért esendesüljön! A vitáért el ne menjen hozzá. Mert ha a kegyelmes ur megharagszik: még a kedves bácsit, meg a nénit is felakasztatja! En azután . . .!

— Mit?! Engem felakasztat?!
S mintha Szilágyi Erzsébet szelleme támadt volna fel Magyar Tamás uram feleségének a szívében: kikiált férjének:
— Tamás! Tamás! Add ide gyorsan a kifényesített kardot. Szoknyám alá rejtem s megyek egyenesen.

A férj, ki a műhelyből hallgatta a neje és a fogadott leánya között lefolyt eme párbeszédet s a kinek a melle, csak ugy emelkedett annak hallatára, hogy milyen bátor szívű felesége van ő neki: örömeben berohant a beszélőkhöz s össze-vissza csókolta nejét.

— Bizony nagy Magyarországnak nincs több ilyen lelkes, magyar asszonya, mint te vagy édes párom. Jöjj, hadd csókoljalak meg még egyszer — ezerszer.
Lelkesülttségében még Mariskát is megcsókolta.

— Kedves kisaszony! Bocsássa meg férjemnek ezt az illetlenségét.
— Csak nem gondolja talán kedves néni, hogy egy csókért a bacsira haragszom? Isten ments! Hiszen ha ő hazajön: a mit tiz év alatt elmulasztottam: én fogom rajta forró csókkal kipótolni. S akkor aztán a kedves bac-i ugy se csókolhat meg többé.

— Most pedig asszony! mondá szigoruan a férj, menj egyenesen a konyhába. A rántásod már ugyis oda égett. Bíz rá. Majd elvégzem én a kegyelmes urral ezt a dolgot. Mert tiz évi várfogság is nagyon sok. Andornak szabadnak kell lenni.

A feleség — akerva nem akarva — meghajolt a férj parancsa előtt.
Hanem Magyar Tamás uramat sok sürgetése dacára sem eresztették be a kegyelmes urhoz, miután nagyon sok volt a kérelmező, akik között Haynau — természetesen — sorrendet tartott. S mire rákerült a sor, már akkor az élethalál ura, az »átkos fölhatalmazás«-tól (a mint maga mondta) legkegyelmesebben fölmentetett.

Az olaszok szép verőfényes hazájába vagyunk.
Bar jóval később, mint Magyarországon de végre itt is feltűzelte a kedélyeket a szabadság minden éltető szelleme.

A meredek hegyeken . . . a fűtől, virágtól illatos mezőkön . . . a gazdagoknál és a szegényeknél . . . sőt még az egyszerű mezei pásztorok között is csak egy név futotta át villámként Olaszországot:
»Eljen Garibaldi!«

A hatatlan »ezer« olasz hősök között ott küzd a megmenekült harmincz honvéd is. Ha imádott hazájukért nem villogtathatták kardjaikat: kezdenek ott s azoa nemzetért, melynek zászlójára búbajos olasz hölgyek hímezték eme három testvérangyal nevét:
»Szabadság«, »Testvériség«, »Egyenlőség!«

Folyt köv.

